

European Disability Forum
Europski forum osoba s invaliditetom

Zelena politika EDF-a

Brisel, 2022.

Sadržaj

Uvod - zašto Zelena politika?	3
Pozadina	3
Naše zagovaranje inkluzivne pristupačne klimatske akcije	3
Klimatsko djelovanje unutar EDF-a: preuzimanje odgovornosti za utjecaj EDF-a	3
Istraživanja i dokazi	4
Izgradnja jačeg, održivijeg pokreta osoba s invaliditetom	4
Kome je ova politika namijenjena?	4
Invaliditet i održivost okoliša - poveznice i pitanja važnosti	4
Načela na kojima se temelji ova politika	6
Obvezivanja EDF-a	6
EDF-ov vlastiti utjecaj na okoliš	6
Zagovaranje: izgradnja zelenije, pristupačnije i inkluzivnije budućnosti.....	7
Jačanje kapaciteta	8
Mjerenje napretka	8
Prilog 1. Naša trenutna partnerstva i mreže	9
Prilog 2. Rječnik pojmova	10

Uvod - zašto Zelena politika?

Kao najveća svjetska manjina, osobe s invaliditetom su jako pogođene klimatskom krizom. S obzirom na to da diljem svijeta ima milijardu osoba s invaliditetom, a samo u Europi više od 100 milijuna, naše akcije u borbi protiv klimatskih promjena također će imati ogroman utjecaj.

EDF posljednjih godina radi na pitanjima vezanim za klimu. Prilog 1. razrađuje neke od mreža i saveza na kojima EDF već radi u području klime. Ova politika razvijena je procjenom trenutne situacije, raspravom s našim članicama i pokušajem identificiranja ključnih područja u kojima EDF može imati utjecaj. Područja obuhvaćena našom politikom su u četiri široka, međusobno povezana područja:

- Zagovaranje: izgradnja zelenije, pristupačnije i inkluzivnije budućnosti kroz inkluzivno klimatsko djelovanje
- Klimatsko djelovanje unutar EDF-a: smanjenje našeg vlastitog utjecaja na okoliš
- Istraživanja i dokazi: proučavanje utjecaja klimatskih promjena na osobe s invaliditetom i stvaranje znanja i najbolje prakse
- Izgradnja jačeg, održivijeg pokreta osoba s invaliditetom

Pozadina

Naše zagovaranje za inkluzivnu pristupačnu klimatsku akciju

Osobe s invaliditetom u svim dijelovima svijeta pogođene su klimatskim promjenama, a ponekad i nerazmjerno u odnosu na opću populaciju¹. Dakle, dok klimatske promjene dominiraju političkom agendom, osobe s invaliditetom trebale bi biti dio ovog političkog dijaloga. Osim toga, [Zeleni plan EU- a](#) i [Strategija EU-a o prilagodbi klimatskim promjenama](#) ključni su instrumenti koje će EU koristiti u borbi protiv klimatskih promjena, kako u Europi tako i diljem svijeta. To daje niz mogućnosti EDF-u da podrži program održivosti i unaprijedi prava osoba s invaliditetom kroz zelenu agendu. Prava koja se mogu unaprijediti uključuju smisleno sudjelovanje, pristupačan javni prijevoz, pristupačne zgrade, pristup obuci i radu, inkluzivno smanjenje rizika od katastrofa, „pravednu tranziciju“, uključujući ublažavanje negativnog utjecaja tranzicije na osobe s invaliditetom i digitalnu tranziciju. Nadalje, s obzirom na to da tema postaje sve važnija na razini politike EU-a, također vidimo više prilika za mobilizaciju resursa da radimo na klimatskim akcijama.

Klimatsko djelovanje unutar EDF-a: preuzimanje odgovornosti za utjecaj EDF-a

EDF kao organizacija ima utjecaj na okoliš. Važno je da smo toga svjesni, da znamo kakav negativan utjecaj imamo te da poduzimamo mjere da ga smanjimo. To se odnosi na naš ured, potrošnju energije, digitalno upravljanje, putovanja osoblja i članova, naše događaje, uključujući putovanja, catering, materijale koje koristimo i način na koji ih koristimo. Ponekad poznata kao ideja „practiciraj što

¹ Ecology Law Quarterly Volume 47 (2020) - Broj 1, 20. studenoga 2020., „Pristup prava osoba s invaliditetom klimatskom upravljanju” autora Sébastiena Jodoina, Nilani Ananthamoorthy i Katherine Lofts; <https://www.ecologylawquarterly.org/print/a-disability-rights-approach-to-climate-governance/> (preuzeto 3. lipnja 2022.)

propovijedaš“, ovo je posebno važno za pokret osoba s invaliditetom. Ponekad se zateknemo kako se protivimo klimatskim mjerama o kojima se nije raspravljalo s pokretom osoba s invaliditetom ili koje su očito diskriminirajuće (kao što su opće zabrane asistivnih proizvoda poput plastičnih slamki, bez ikakvih ponuđenih alternativa). Kako bismo svijetu pokazali da pokret osoba s invaliditetom ne djeluje kao netko tko poriče klimatske promjene i kako bismo proaktivno iskoristili priliku za unapređenje prava osoba s invaliditetom u kontekstu održivosti, trebali bismo doprinijeti razvoju i praksi inkluzivnog, pristupačnog ublažavanja klimatskih promjena i politika prilagodbe. EDF ima vrlo široko članstvo, zagovarajući prava 100 milijuna Europljana s invaliditetom. Ako se EDF, naše organizacije članice i njihovi članovi uključe u borbu protiv klimatskih promjena, bit ćemo jaka snaga za održivost.

Istraživanja i dokazi

Već smo predstavili utjecaj koji degradacija okoliša i klimatske promjene imaju na osobe s invaliditetom. Međutim, još uvijek postoji velika praznina u dokazima u ovom području, koju moramo riješiti kao pokret osoba s invaliditetom. Utjecaj porasta temperatura, rastućih troškova goriva te katastrofalnih vremenskih događaja potrebno je dublje proučiti kako bi se mogla pronaći politička rješenja. Također je potrebno identificirati i razmjenjivati mjere za ublažavanje klimatskih promjena koje su potpuno inkluzivne i pristupačne.

Izgradnja jačeg, održivijeg pokreta osoba s invaliditetom

EDF i njezine članice moraju biti dio glavnih rasprava koje utječu na naše zemlje i EU – stoga su izgradnja našeg vlastitog znanja i kapaciteta za rad na klimatskim akcijama i utjecaj koji takve mjere koje utječu na osobe s invaliditetom imaju ključni za našu vlastitu organizacijsku snagu. Sve klimatske mjere utječu na osobe s invaliditetom (primjerice modernizacija zgrada radi neutralnosti ugljika); neke mjere posebno utječu na osobe s invaliditetom (kao što je zabrana plastike i zaustavljanje ulaska automobila u zone gradova). Trebamo znanje, mreže, resurse i vještine za angažman.

Kome je ova politika namijenjena?

Prvo, EDF usvaja ovu politiku za rad EDF-a – naše zagovaranje, kao i naše postupke. To znači da će politiku nadgledati Odbor, a njezinu provedbu voditi tajništvo.

Drugo, politika također može objasniti partnerima naše prioritete u vezi s održivosti okoliša. Komunicirat će pružateljima usluga koja su naša očekivanja i objasniti našim podupirateljima mjere koje poduzimamo za promicanje održivosti okoliša.

Invaliditet i održivost okoliša - poveznice i pitanja važnosti

Iako osobe s invaliditetom čine 15 % svjetske populacije, aktivnosti poduzete u području klimatskih promjena, na nacionalnoj i multilateralnoj razini, zanemarile su razmatranje prava osoba s invaliditetom i nisu uključile predstavljenost osoba s invaliditetom u dosadašnjim pregovorima o klimatskim

promjenama. Neuključivanje osoba s invaliditetom u svjetske napore u borbi protiv klimatske krize ima dramatične posljedice.

Utjecaji klimatskih promjena – od katastrofa kao što su šumski požari, do postupnijih promjena kao što su suše, porast temperature i porast razine mora – imaju nerazmjerne učinke na život, dobrobit i sredstva za život osoba s invaliditetom u cijelom svijetu. Kada dođe do katastrofe, bilo da se radi o šumskom požaru ili udvostručenju vašeg računa za grijanje, osobe s invaliditetom izložene su velikom riziku da budu ozbiljno pogođene, od gubitka života do toga da moraju plaćati veće troškove energije (na primjer da im je potrebno više struje za punjenje elektromotornih invalidska kolica).

Zbog nepristupačne pripremljenosti, sustavne diskriminacije i široko rasprostranjenog siromaštva, osobe s invaliditetom zaboravljene su u hitnim situacijama i naporima usmjerenim na odgovor. Posljedice klimatskih promjena posebno su teške za pripadnike zajednice osoba s invaliditetom koji doživljavaju oblike intersekcionalne diskriminacije, uključujući žene, djecu, autohtono stanovništvo i druge manjinske skupine; za one koji žive u siromaštvu; i za nedovoljno zastupljene skupine osoba s invaliditetom, kao što su osobe s intelektualnim ili psihosocijalnim invaliditetom.

Osim što su više izložene utjecajima klimatskih promjena, na osobe s invaliditetom mogu štetno utjecati i odgovori država na klimatske promjene. Politike za smanjenje emisija ugljika, kao što su sheme određivanja cijena ugljika ili zabrana proizvoda s visokim udjelom ugljika, često su osmišljene bez uzimanja u obzir prava, perspektive i zahtjeva pokreta osoba s invaliditetom i ne bave se različitim troškovima i opterećenjima koje oni mogu nametnuti pojedincima s invaliditetom. Ove vrste diskriminirajućih politika ublažavanja klimatskih promjena stvaraju prepreke za osobe s invaliditetom i jačaju društvene nejednakosti.

Dostupnost energije i cijene energije utječu na sve nas. Osobe s invaliditetom suočavaju se s većim rizikom od (energetskog) siromaštva, a u nekim slučajevima i s većim troškovima energije od opće populacije.

Kako svijet napreduje s mjerama za borbu protiv klimatskih promjena, od ključne je važnosti da zemlje osmisle i provode za osobe s invaliditetom inkluzivne politike koje unapređuju, a ne podcjenjuju ljudska prava osoba s invaliditetom. Nova ulaganja u zelena radna mjesta moraju biti usmjerena tako da dopru do osoba koje su najviše isključene s tržišta rada, kao što su osobe s invaliditetom. Izgradnja i obnova zgrada radi povećanja energetske učinkovitosti može rezultirati s manje ili više pristupačnim okruženjem. Klimatske mjere pokreću promjene u fizičkoj infrastrukturi poput stanovanja, škola, sveučilišta, bolnica, prijevoza i radnih mjesta: ove drastične promjene također su prilika da se zgrade učine pristupačnijima. Pristupačna zgrada bit će održivija jer joj u budućnosti neće biti potrebno naknadno opremanje i daljnja obnova.

Načela na kojima se temelji ova politika

U središtu rada EDF-a je Konvencija UN-a o pravima osoba s invaliditetom. Osnovna načela Konvencije primjenjivat će se na naš rad u ovom području – a rad na klimatskim akcijama imat će za cilj unaprijediti provedbu Konvencije. Postoje očite sinergije između stvaranja pristupačnih sustava javnoga prijevoza, na primjer, i osiguravanja slobode kretanja za osobe s invaliditetom.

Obvezivanja EDF-a

EDF-ov vlastiti utjecaj na okoliš

EDF shvaća da ima odgovornost prema okolišu iznad zakonskih i regulatornih zahtjeva: Predani smo smanjenju našeg utjecaja na okoliš i kontinuiranom poboljšanju naše ekološke učinkovitosti kao sastavnog dijela naše strategije i operativnih metoda, uz redovite revizije. Potaknut ćemo naše ključne dionike i članice da učine isto.

Nastojimo ograničiti aktivnosti i ponašanja koja imaju negativan utjecaj na okoliš:

- Kontinuirano poboljšavamo i pratimo učinak na zaštitu okoliša.
- Uključujemo čimbenike okoliša u organizacijske dnevne i strateške odluke.
- Povećavamo svjesnost zaposlenika.
- Minimizirat ćemo upotrebu papira i plastike u uredu, osim ako to ometa pristupačnost.
- Nastojat ćemo kupiti reciklirane i reciklirajuće (papirnate) proizvode, osim ako to ometa pristupačnost.
- Ponovno ćemo upotrijebiti i reciklirati sav papir i plastiku gdje je to moguće.
- Kada EDF organizira catering, smanjit ćemo ponudu proizvoda životinjskog podrijetla: vegetarijanski ili veganski obroci bit će osigurani prema zadanim postavkama, osim ako se drugačije ne zahtijeva prema posebnim prehrambenim zahtjevima.
- Kada EDF organizira događaje u kojima je uključen catering (npr. u hotelima), nastojat ćemo osigurati vegetarijansko/veganski catering i najmanje jednu vegetarijansku ili vegansku opciju.
- Ako trebamo organizirati fizička događanja, uvijek ćemo odabrati lokacije koje pružaju najbolji javni pristupačni prijevoz do i od mjesta događaja u odnosu na bilo koju drugu alternativu.

Energija i voda

- Nastojat ćemo smanjiti količinu utrošene energije što je više moguće.
- Svjetla i električna oprema bit će isključeni kada se ne koriste.
- Grijanje će se prilagoditi uzimajući u obzir potrošnju energije.
- Pri kupnji novih proizvoda će se uzeti u obzir potrošnja energije i učinkovitost.
- Prednost će imati lokalni dobavljači sa zelenim politikama. Dobavljači će biti upitani o njihovoj predanosti klimatskim promjenama i da dokažu da odgovorno nabavljaju svoje proizvode.

Uredski materijal

- Prije kupnje opreme procijenit ćemo je li popravak/iznajmljivanje/dijeljenje opcija.
- Procijenit ćemo utjecaj na okoliš svih novih proizvoda koje namjeravamo kupiti.
- Dat ćemo prednost ekološki prihvatljivijim i učinkovitijim proizvodima.
- Ponovno ćemo upotrijebiti i reciklirati sve što možemo.

Prijevoz

- Smanjit ćemo potrebu za putovanjima, ograničavajući se samo na nužna putovanja (definirat će se kriteriji).
- Promicat ćemo korištenje alternativa putovanju, kao što su video/telefonske konferencije i kontinuirano nastojati koristiti energetske najučinkovitija sredstva komunikacije i suradnje, uz zadržavanje kohezije članstva i osoblja EDF-a.
- Kompenzirat ćemo emisije ugljika iz nužnih letova (trebat će biti uzeto u obzir za putne troškove).
- Koristit ćemo javni pristupačan prijevoz i druga sredstva „zelenog prijevoza“ gdje je to moguće; i aranžmane zajedničkog pristupačnog prijevoza tamo gdje je javni prijevoz nepristupačan.
- Dat ćemo prednost biciklizmu i pješaćenju osiguravanjem sigurnog parkiranja za bicikle i objekata za održavanje u zgradi s uredima.

Održavanje i čišćenje

- Upotrijebljeni materijali za čišćenje bit će što ekološki prihvatljiviji.
- Materijali koji se koriste u uređenju ureda bit će ekološki prihvatljiviji koliko je to moguće.
- Za odlaganje otpada koristit ćemo samo licencirane i odgovarajuće organizacije .

Praćenje i poboljšanje

- Pridržavat ćemo se i nadmašiti sve relevantne regulatorne zahtjeve.
- Neprestano ćemo poboljšavati i pratiti okolišni učinak.
- Uključit ćemo okolišne čimbenike u naše svakodnevne i dugoročne organizacijske odluke.

Kultura

- Uključit ćemo osoblje u provedbu ove politike, za veću predanost i bolji učinak.

Sve gore navedene mjere podliježu procjeni njihovog utjecaja na pristupačnost ili inkluzivnost. Ažurirat ćemo ovu politiku najmanje svake dvije godine u konzultaciji s osobljem i drugim dionicima gdje je to potrebno.

Zagovaranje: izgradnja zelenije, pristupačnije i inkluzivnije budućnosti

Suočavanje s klimatskim promjenama temeljni je prioritet vlada diljem svijeta i ključni politički prioritet EU. Klimatske mjere su važne u političkom i u smislu financijskih sredstava koja se ulažu. Klimatske

promjene i mjere poduzete za njihovo rješavanje utjecat će na naš svakodnevni život. Zagovaranje EDF-a imaće za cilj:

- Utjecati na razvoj inkluzivnih, pristupačnih klimatskih politika koje unapređuju ljudska prava osoba s invaliditetom; te politike uključuju, ali nisu ograničene na promet, energiju/cijene energije, infrastrukturu, komunikacije, gospodarsku tranziciju, zapošljavanje i obuku, obrazovanje, pripravnost i upravljanje u slučaju katastrofa te humanitarno djelovanje.
- Nijedna predložena ili usvojena politička mjera ne smije ni na koji način narušiti prava osoba s invaliditetom ili pojačati diskriminaciju.

Jačanje kapaciteta

Važno je da izgradimo vještine znanja i resurse unutar tajništva i članstva EDF-a ako želimo biti uspješni i u našem zagovaračkom radu i u našim mjerama održivosti okoliša.

Jačanje kapaciteta osoblja: Tajništvo EDF-a bit će u potpunosti svjesno utjecaja našeg cjelokupnog rada na okoliš i moći će identificirati i provesti korake za ublažavanje tako da EDF smanji svoj negativan utjecaj na okoliš. Osoblje će biti obaviješteno o odabirima i njihovom utjecaju te će moći procijeniti čimbenike poput pristupačnosti i održivosti. To će se postići kroz niz obuka osoblja i alata koji će se razviti za naš ured. Osim toga, kako će se politike revidirati u narednim godinama, bit će umetnut odjeljak o održivosti okoliša koji će uskladiti naš rad s ovom politikom. (2022. i 2023.)

Jačanje kapaciteta unutar šireg EDF-a: EDF će stvoriti prilike za učenje i razmjenu za organizacije osoba s invaliditetom o održivosti okoliša i učiniti tehničke resurse dostupnima svom članstvu, posebno članicama i delegatima EDF-a koji su najaktivniji po pitanju klimatskih pitanja. (2023.-2025.)

Razvijanje tehničkih resursa: EDF će imati na raspolaganju ljudske, tehničke i financijske resurse za vlastitu upotrebu, kao i svoje članstvo koje želi ojačati svoj rad na održivosti okoliša. To će se postići prikupljanjem sredstava te suradnjom i partnerstvom s mrežama stručnjaka za okoliš. (2023. i 2024.)

Mjerenje napretka

Mjerenje: EDF ima jasan pregled svog godišnjeg utjecaja na okoliš za svoje poslovanje, svoje sastanke i događaje te svoje komunikacije i publikacije. (2022.)

- Integracija: EDF uključuje utjecaj na okoliš u svoje planiranje rada: za događaje, za komunikacije i publikacije (2023.) i u sve politike ljudskih resursa, administracije, putovanja i nabave (2022.-2025.)
 - o **Pokazatelj:** Broj kontrolnih lista po radnim područjima s naglaskom na održivost
- Izvještavanje: EDF izvješćuje o mjerama koje je poduzeo za smanjenje utjecaja na okoliš (2023.-2025.)
 - o **Pokazatelj:** Broj članaka na web stranici EDF-a i u biltenima
- Jačanje kadrovske kapaciteta

- o **Pokazatelj:** Broj održanih obuka osoblja o temi i nove inicijative koje je osoblje poduzelo
- Jačanje kapaciteta unutar šireg EDF-a:
 - o **Pokazatelj:** Broj održanih informativnih sesija i obuka za članice EDF-a i nove inicijative koje su članovi poduzeli
- Razvijanje tehničkih resursa:
 - o **Indikator:** Broj objavljenih i distribuiranih dokumenata sa smjernicama

Prilog 1. Naša trenutna partnerstva i mreže

Razina više dionika

- EDF je europska središnja točka za Globalnu tematsku skupinu za smanjenje rizika od katastrofa i klimatske mjere (TG-DRRCA)
- EDF je dio neformalne skupine s više dionika o klimatskim akcijama i invaliditetu. Članovi grupe uključuju International Disability Alliance (IDA), Svjetsku uniju slijepih (WBU), CBM Global, Sveučilište McGill, Human Rights Watch, Inclusion Scotland, Sustained Ability
- Dio je Savjetodavnog odbora Programa istraživanja klimatskih akcija koje uključuje osobe s invaliditetom (DICARP) (od svibnja 2021.)
- EDF je član “Just Transition Alliance” koju vodi SOLIDAR

Bilateralna razina

- EDF radi s CBM Globalom na razvoju resursa za klimatske akcije
- EDF je surađivao s ekološkim nevladinim organizacijama kao što su “Rethink Plastic Alliance” i European Environmental Bureau
- Institucionalni partneri – EDF surađuje s različitim službama Europske komisije kako bi dao povratne informacije o održivim i inkluzivnim politikama; na primjer, EDF je putem predsjednika Odbora mladih Kamila Goungora predstavljen u Vanjskom savjetodavnom tijelu za klimatski pakt (DG CLIMA)

Prilog 2. Rječnik pojmova

- **Ugljični otisak:** Ugljični otisak se obično koristi za označavanje ukupne količine stakleničkih plinova proizvedenih od strane pojedinca, kućanstva, zgrade, organizacije, privatne tvrtke ili zemlje tijekom određenog razdoblja.
- **Klima:** Klima se definira kao statistički opis globalnog vremena u razdoblju od nekoliko mjeseci ili godina. Statističke veličine koje se koriste za određivanje klime mogu uključivati temperaturu, oborine i razine vjetra.
- **Klimatske promjene:** Klimatske promjene odnose se na značajne promjene u različitim statističkim mjerama klime tijekom desetljeća, stoljeća ili više. Te mjere uključuju temperaturu, oborine, obrasce vjetra, sušu, oluje i još mnogo toga. Promjene u klimi uzrokovane su sunčevim zračenjem, vulkanskim erupcijama i tektonikom ploča. Pojam je povezan s globalnim zatopljenjem, što je povećanje globalnih površinskih temperatura.
- **Staklenički plin:** Ovi plinovi, poput ugljičnog dioksida, apsorbiraju infracrveno zračenje u atmosferi. Bez stakleničkih plinova, Zemlja bi bila negostoljubiva za život, a znanstvenici raspravljaju o tome u kojoj mjeri veće koncentracije stakleničkih plinova u atmosferi doprinose klimatskim promjenama.